

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติด กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยกำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานแนะแนว หัวหน้างานอนามัย อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในปีการศึกษา 2545 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำนวน 15 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานแนะแนว หัวหน้างานอนามัย และอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียน จำนวน 98 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับฉลาก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Darwin Hendel (AERA Mini Presentation, April 1977, Page.82-3) ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ .01 ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียน/ขนาดของโรงเรียน	ผู้บริหาร	ผู้ช่วย ผู้บริหาร	หัวหน้างาน แนะแนว	หัวหน้างาน อนามัย	หัวหน้างาน สารเสพติด	กลุ่ม ตัวอย่าง
ขนาดกลาง	จำนวนประชากร					
มัธยมวัดดาวคนอง	1	2	1	1	1	6
แจรงร้อนวิทยา	1	2	1	1	1	6
ทวีธาภิเศก 2	1	2	1	1	1	6
พิทยาลงกรณ์ฯ	1	2	1	1	1	6
ขนาดใหญ่	จำนวนประชากร					
วัดราชโอรส	1	2	1	1	1	6
วัดอินทาราม	1	2	1	1	1	6
ธนบุรีวรเทพีพลารักษ์	1	2	1	1	1	6
บางมดวิทยาฯ	1	2	1	1	1	6
วัดพุทธบูชา	1	2	1	1	1	6
อิสลามวิทยาลัยฯ	1	2	1	1	1	6
ขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวนประชากร					
ศึกษานารี	1	3	1	1	1	7
ศึกษานารีวิทยา	1	3	1	1	1	7
บางปะกอกวิทยาคม	1	3	1	1	1	8
มัธยมวัดสิงห์	1	3	1	1	1	8
รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน	1	3	1	1	1	8
รวม	15	35	15	15	15	98

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมาเอง โดยยึดกรอบแนวคิด กลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จากคู่มือการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544:30) เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยอาศัยเทคนิคของ ลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ในด้านกลุ่มเป้าหมาย การบูรณาการ การผสมผสานมาตรการ การระดมทรัพยากร การมีส่วนร่วมของนักเรียน และการปรับสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ในด้านกลุ่มเป้าหมาย การบูรณาการ การผสมผสานมาตรการ การระดมทรัพยากร การมีส่วนร่วมของนักเรียน และการปรับสภาพแวดล้อม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด เพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถาม
2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยการศึกษาจากหลักการสร้างแบบสอบถามให้ ครอบคลุมเนื้อหาตามการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด แบบสอบถามสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2533 :94-95)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียน เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ และคำถามปลายเปิด

และตอนท้ายของแบบสอบถามถามปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติด

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขเนื้อหา ตลอดจนสำนวนภาษาให้ถูกต้องและสมบูรณ์

4. ขอนหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏธนบุรีเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในสำนวนภาษาที่ใช้โดยวิธีการ IOC (Index of Objective Congruence) คือเห็นด้วยให้ 1 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ -1 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 0 คะแนน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

- 1) เรือโท ดร. ไพบุลย์ อ่อนมั่ง
- 2) ผศ.พญ.ดร. สุนันทา ฉันทรุจิกพงค์
- 3) ดร. เฉลิมชัย รัตนประยูร ผู้อำนวยการสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร
- 4) พญ.อัมพร เบญจพลพิทักษ์ รองผู้อำนวยการสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น
- 5) นางเสาวภา ไทษรยวัตร ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากิจการนักศึกษา

5. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือในการวิจัย

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์ กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 6 จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัค ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่น = 0.94

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติด ค่าความเชื่อมั่น = 0.86

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติด ค่าความเชื่อมั่น = 0.82

7. นำเครื่องมือมาปรับปรุงเพื่อจัดทำเป็นฉบับที่สมบูรณ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการป้องกัน และแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ และคำถามปลายเปิด

8. นำเครื่องมือไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอนหนังสือนำส่งจากโครงการบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏธนบุรี ถึงประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 เพื่อติดต่อประสานงานขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

3.2 ขอนหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 เพื่อนำส่งให้โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

3.3 เก็บแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.4 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ และเสนอค่าสถิติเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการป้องกันแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยรวม รายด้าน และรายข้อเพื่อใช้ในการประเมินค่าและแปลความหมาย โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด นำมาหาค่าความถี่ และวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.2 ทำการประมวลผลข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.3 การแปลผลค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ และรายด้าน ของแบบสอบถามตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (นิภา เมธธาวิชัย 2543 : 91) ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	ระดับปัญหามากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	ระดับปัญหามาก
2.51-3.50	หมายถึง	ระดับปัญหาปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อยที่สุด

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) (\bar{X}) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อหาค่าการกระจายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 103) มีสูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	n	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัก (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540: 125) มีสูตรดังนี้

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อ
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยการทดสอบค่า F (F-test)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F คือ อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b คือ ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w คือ ความแปรปรวนภายในกลุ่ม